

Edward Grott

Edukacja ekologiczna w Gminie Miejskiej Giżycko

Studia Ecologiae et Bioethicae 2, 679-694

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Edward GROTT*

Edukacja ekologiczna w Gminie Miejskiej Giżycko

Materiały przedstawione dalej pokazują możliwości działania niedużej społeczności lokalnej w zakresie edukacji środowiskowo-ekologicznej i nie tylko.

Permanentne, przemyślane kroki władz samorządu Giżycka mają odzwierciedlenie w odpowiedzialnych działaniach na rzecz miasta i jego mieszkańców w różnych dziedzinach życia. Widać w nich upór i konsekwencję w dążeniu do uczynienia z Giżycka prawdziwie europejskiego, znanego i rozwiniętego kurortu. „Małymi kroczkami, ale stanowczo – wspólnie z większością radnych, współpracowników, mieszkańcami Giżycka zmierzamy do tego celu” – takie jest motto działań Burmistrza Giżycka Pani Jolanty Piotrkowskiej. Materiały zamieszczone na następnych kartach tego tomu zostały opublikowane za życzliwą zgodą władz Gminy Miejskiej Giżycko a przygotowane przez zespół specjalistów pod kierownictwem Sekretarza Rady Miasta Giżycka Pana Lecha Mrozinkiewicza i Pani Oliwi Brzozowskiej, za co w imieniu studentów naszego Instytutu, przyszłych czytelników i swoim serdecznie dziękuję.

1. Charakterystyka Gminy Giżycko

Gmina Miejska Giżycko leży w północno – wschodniej części Polski w centrum Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, między jeziorami Niegocin i Kisajno. Wraz z jeziorami Śniardwy i Mamry tworzą one wyjątkowy kompleks przyrodniczo – krajobrazowy. Kraina Wielkich Jezior jest jednym z ostatnich w Europie obszarów o dominującym udziale naturalnych cech przyrodniczych i krajobrazowych.

Te wyjątkowe walory środowiskowe przedmiotowych terenów, w tym oczywiście czyste powietrze sprawiły, że w latach osiemdziesiątych weszły one w skład regionu podlegającego szczególnej ochronie i stanowiącego tzw. „Zielone Płuca Polski”.

Giżycko ze względu na swe walory przyrodnicze i korzystne położenie stanowi jeden z głównych ośrodków turystyczno – wypoczynkowych Krainy Wielkich Jezior Mazurskich oraz ważny ośrodek dyspozycyjno –

---

* Instytut Ekologii i Bioetyki Uniwersytetu Kardynała Stefana w Warszawie i Wszechnica Mazurska w Olecku.

usługowy o ponadlokalnym znaczeniu w obszarze województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Ze względu na specyfikę Giżycka jako jednego z głównych ośrodków żeglarstwa i turystyki wodnej ważne znaczenie mają szlaki kajakowe i żeglarskie. Szczególnie cenionym przez żeglarzy ze względu na wysokie walory krajobrazowe jest tzw. „Łabędzi szlak” prowadzący od Pięknej Góry przez jezioro Kisajno obok chronionego kompleksu wysp, do Sztynortu. Turystyce wodnej służy rozbudowany system kanałów, łączący poszczególne akweny w kompleksie Wielkich Jezior Mazurskich.

Gmina Miejska Giżycko liczy ok. 31 tys. mieszkańców, jej powierzchnia wynosi 1 387 ha. Mieszkańcy są zatrudniani głównie w przemyśle drobnym, handlu, turystyce, usługach.

Zakłady przemysłowe są nieliczne (głównie jest to przetwórstwo przemysłowe), ze względu na lokalizację na obrzeżach miasta są one nieuciążliwe, a miasto czyste i zdrowe.

Charakterystyczne dla rynku pracy na terenie miasta jest utrzymujące się zjawisko bezrobocia.

Przemiany gospodarcze zapoczątkowane pod koniec lat osiemdziesiątych zapoczątkowały ten proces. Z jednej strony pojawiła się duża liczba osób pracujących dla siebie, głównie w sferze handlu i usług, z drugiej strony rosła liczba mieszkańców nie związanych etatowo z żadnym zakładem pracy.

2. Powierzchnia gminy

Łącznie: 13,87 [km²]

Użytki rolne: 235 ha

Lasy i zadrzewienia: 143 ha

Wody: 364 ha

Tereny osiedlowe i komunikacyjne: 550 ha

Nieużytki: 16 ha

3. Liczba mieszkańców

30.578 tys. (stan na 31 grudnia 2004 roku)

4. Liczba podmiotów gospodarczych

2.500 według klasyfikacji przyjętej przez GUS – na dzień 31 grudnia 2004 roku

5. Posiadane dokumenty programowe z zakresu ochrony środowiska:

- Program ochrony środowiska
- Plan gospodarki odpadami dla gmin wchodzących w skład Mazurskiego Związku Międzygminnego – Gospodarka Odpadami z siedzibą w Giżycku
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Giżycko w ciepło, energię i paliwa gazowe
- Strategia zrównoważonego rozwoju miasta Giżycka
- Inwentaryzacje przyrodnicze.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Projekt Programu ochrony środowiska

Program ochrony środowiska na lata 2004 – 2011 jest dokumentem planowania strategicznego zawierającym cele i kierunki polityki prowadzonej przez Miasto Giżyckie określającym wynikające z nich zadania.

Cele i działania proponowane w Programie... posłużą do kierowania warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa Miasta Giżycka, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego.

Realizacja celów wytyczonych w programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

Program... przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu.

Sam Program... nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko.

Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Plan gospodarki odpadami wspólny dla gmin wchodzących w skład Międzygminnego Związku – Gospodarka Odpadami z siedzibą w Giżycku. W Planie... przedstawiono podstawowe, niezbędne do wykonania działania na lata 2005 – 2014.

Przedstawiono model zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi pokazując w szczególności role gmin i Związku oraz model zarządzania systemem gospodarki odpadami z działalności gospodarczej. Opracowano również wytyczne dla systemu informatycznego w zarządzaniu środowiskiem i gospodarką odpadami w gminie oraz wytyczne dla efektywnej promocji systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Przedstawiono rodzaj wielkość i harmonogram uruchamiania środków finansowych służących do realizacji zamierzonych przedsięwzięć oraz możliwe źródła finansowania.

Analiza oddziaływania opracowanego systemu gospodarki odpadami na środowisko wskazuje, że w wyniku realizacji zaplanowanych przedsięwzięć należy oczekiwać znaczącego obniżenia negatywnego oddziaływania na środowisko polegających na odzysku i unieszkodliwianiu odpadów.

Plan zaopatrzenia Gminy Miejskiej Giżycko w ciepło, energię i paliwa gazowe

Głównym celem opracowania jest określenie prognozy potrzeb energetycznych oraz przedstawienie możliwości ich racjonalnego pokrycia, drogą rozwoju systemu ciepłowniczego lub paliw ekologicznych jak: gaz, olej, z uwzględnieniem zastępowania uciążliwych źródeł ciepła jak piece czy indywidualne kotłownie na paliwa stałe.

Wysokie koszty energii cieplnej powodują konieczność działań modernizacyjnych w tym zakresie, a więc termorenowacji budynków, modernizacji instalacji wewnętrznych oraz systemów zaopatrzenia w ciepło. Również w zużyciu energii elektrycznej i gazu racjonalizuje się zużycie przez stosowanie nowoczesnych sprawniejszych odbiorników, kotłów, kuchni, piecyków kąpielowych, oświetlenia, urządzeń gospodarstwa domowego itp. Względy ekologiczne i ekonomiczne skłaniają do ograniczenia zużycia węgla w szczególności z rozproszonych źródeł ciepła i pieców, które nie mają możliwości oczyszczania spalin i są źródłem uciążliwej tzw. niskiej emisji.

Podstawowe cele projektu założeń do planu zaopatrzenia w energię miasta Giżycka zostały określone w Prawie energetycznym i są następujące:

- ocena stanu aktualnego i przewidywanych zmian na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- przedsięwzięcie racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i gazu,
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii z uwzględnieniem skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
- zakres współpracy z innymi gminami.

Niniejszy projekt założeń spełnia podstawowe zasady określone w Założeniach polityki energetycznej Polski do 2020 roku, które zostały przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 23 lutego 2000 roku.

Należą do nich:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego przy pokryciu potrzeb w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony,
- poprawa warunków środowiska naturalnego,
- restrukturyzacja bilansu paliwowego przewidująca zwiększenie udziału źródeł i paliw ekologicznych, w tym przypadku zastąpienie węgla na rzecz gazu ziemnego, sieci ciepłej i energii elektrycznej i odnawialnej,
- wprowadzenie nowoczesnych, wysokoefektywnych urządzeń energetycznych i gospodarki skojarzonej w ekonomicznie uzasadnionym zakresie; przykładem silnik gazowy w ciepłowni PEC
- racjonalizacja zużycia energii,
- wzrost udziału energii odnawialnej w zakresie dostosowanym do warunków Giżycka,
- utrzymanie uzasadnionych społecznie cen energii przy wymaganej kontroli taryf przez Urząd Regulacji Energetyki.

Realizacja zabezpieczenia potrzeb energetycznych miasta Giżycka w zakresie ciepła sieciowego, energii elektrycznej i gazu obejmująca modernizację i rozwój poszczególnych systemów energetycznych leży w gestii poszczególnych przedsiębiorstw energetycznych. Potencjalne możliwości i zamierzenia rozwojowe poszczególnych przedsiębiorstw pozwalają zabezpieczyć potrzeby energetyczne miasta i jego bezpieczeństwo energetyczne.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Giżycka

Rozwój zrównoważony, ekorozwój to: rozwój społeczno – gospodarczy jest dokumentem, który określa zasady postępowania zwane Agendą 21. Agenda 21 jest to Globalny Program Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego (Ekorozwoju) przyjęty w czerwcu 1992 roku na Konferencji ONZ zwanej „Szczytem Ziemi” w Rio de Janeiro przez 153 państwa. Obejmuje światową, krajową, regionalną i lokalną skalę działań proekologicznych w perspektywie XXI wieku. Głównym celem jest wymóg rozważenia rozwoju gospodarczego, społecznego i ekologicznego z uwzględnieniem podstawowych uniwersalnych zasad ekorozwoju, w tym między innymi praworządności, likwidacji źródeł zanieczyszczeń u źródła, uspołecznienia, ekonomizacji, regionalizacji oraz etapowania działań.

- zharmonizowany ze środowiskiem,
- rozwój, który zapewni równoległy rozwój gospodarki, społeczeństwa i środowiska, umożliwiający zaspokojenie potrzeb współczesnego społeczeństwa bez ograniczania możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń,
- rozwój zrównoważony + trwały + samopodtrzymujący się.

Program rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) to zbiór zasad harmonijnego i trwałego rozwoju społeczno – gospodarczego, zakładający zaspokojenie współczesnych potrzeb bez ograniczania możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń, zwłaszcza tych, które są związane z potencjałem środowiska.

Inwentaryzacje przyrodnicze

Miasto posiada opracowane ekspertyzy dendrologiczne zadrzewień parkowych, w których zawarte są wskazówki dotyczące wykonania prac pielęgnacyjnych, sanitarnych i konserwacyjnych na drzewostanie oraz zestawienia gatunkowe i ilościowe drzew.

Na podstawie tych dokumentów realizowane są zabiegi na wszystkich zespołach parkowych.

Posiadamy następujące opracowania:

- Ekspertyza dendrologiczna zabytkowego parku przy ul. Warszawskiej w Giżycku,
- Ekspertyza dendrologiczna drzewostanu znajdującego się na terenie parku przy ul. Gdańskiej w Giżycku,
- Ekspertyza dendrologiczna drzewostanu znajdującego się na terenie parku przy ul. Moniuszki w Giżycku,
- Ekspertyza dendrologiczna z oceną drzewostanu pod kątem leczenia i prac pielęgnacyjnych w parku u zbiegu ulic Suwalskiej i Białostockiej w Giżycku,
- Ekspertyza dendrologiczna drzewostanu znajdującego się na terenie Zabytkowego Cmentarza Komunalnego w rejonie ulic Kościuszki, Smętka, Wodociągowej w Giżycku,
- Ekspertyza dendrologiczna drzewostanu pod kątem leczenia i prac pielęgnacyjnych w parku przy Plaży Miejskiej w Giżycku.

I. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD

1. Działania na rzecz ograniczania zanieczyszczeń obszarowych wpływających na pogorszenie stanu wód powierzchniowych i podziemnych

W ramach programu PHARE Wspólnot Europejskich w maju 1993 roku zostały zakończone prace nad Masterplanem dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich. Dokument ten określa ramowy program kompleksowych działań mających na celu ochronę środowiska i zrównoważony rozwój gospodarczy Regionu. Działania te obejmują szerokie spektrum

zagadnień związanych z ochroną środowiska takich jak gospodarka ściekowa, gospodarka odpadami stałymi, ochrona powietrza, turystyka i rolnictwo.

W 1996 roku z inicjatywy Zarządu Miasta Giżycka i Zarządu Gminy Giżycko powstała propozycja opracowania wspólnego programu gospodarki ściekowej obejmującej zlewnię jeziora Niegocin i Gołdapiwo. Tereny położone w obu zlewniach należą do:

- miasta Giżycka,
- gminy Giżycko,
- gminy Miłki,
- gminy Kruklanki.

Wspólne inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej dla czterech gmin położonych w zlewniach tych samych jezior pozwolą lepiej wykorzystać istniejącą infrastrukturę komunalną, systemy kanalizacji sanitarnej oraz istniejące oczyszczalnie ścieków w Giżycku i w Miłkach.

Skoordynowane działania na obszarze całej zlewni pozwolą na osiągnięcie większego efektu ekologicznego przy mniejszych nakładach finansowych.

2. System odprowadzania i oczyszczania ścieków

Długość łączna kanalizacji wynosi 48 km.

Oczyszczalnia ścieków jest obiektem mechaniczno – biologicznym z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ścieki surowe dopływają do budynku krat, dalej do napowietzanego piaskownika (separacja piasku). Po oczyszczeniu mechanicznym kierowane są reaktora biologicznego (napowietrzanie drobnopęcherzykowe, dyfuzory membranowe).

Po modernizacji oczyszczalni został oddany do użytkowania 2 reaktor biologiczny (napowietrzanie powierzchniowe – areatory). Następnie ścieki są kierowane do 3 osadników wtórnych gdzie następuje sedymentacja osadu. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do Jeziora Niegocin. Osad nadmierny pobierany z komory osadu czynnego kierowany jest do trzech sztuk zagęszczaczy grawitacyjnych. Po zagęszczeniu osad kierowany jest do węzła odwadniania. Po odwodnieniu osad jest stabilizowany, higienizowany oraz odwadniany z zastosowaniem technologii Autotermicznej Termofilowej Stabilizacji Osadów (ATSO). Osad jest wykorzystywany rolniczo. Na terenie oczyszczalni ma swoją lokalizację punkt zlewny na nieczystości ciekłe, które dostarczane są taborem asenizacyjnym.

II. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I INFORMACYJNO PROMOCYJNA

1. Przedszkola

Dzieci przedszkolne w codziennych zajęciach zapoznają się z żywiołami wody, ziemi, powietrza (program J. Mierosławskiej „Empiryczne poznanie zjawisk przyrody”), ponadto poznają chronione gatunki roślin i zwierząt, jak również zasady zdrowego stylu życia.

Dzieci biorą czynny udział w konkursach mających na celu kształcenie emocjonalnego stosunku do przyrody.

Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich organizuje następujące konkursy o tematyce ekologicznej:

- plakat pod hasłem „Ratujmy naszą ziemię”,
- „Cztery Pory Roku – zmiany zachodzące w przyrodzie widziane oczyma dziecka”.

Na terenie placówek przedszkolnych organizowane są konkursy teatralne, wokalne, recytatorskie o tematyce dotyczącej środowiska naturalnego.

Dzieci uczestniczą również w wycieczkach do zakładów zajmujących się sprawami ochrony środowiska, np.:

- Oczyszczalnia ścieków – poznają źródła zanieczyszczenia wody w mieście i sposoby oczyszczania ścieków,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji – poznają drogę wody od ujęcia do „kranu” oraz sposoby jej uzdatniania.

Przedszkolaki biorą udział w kampaniach ekologicznych:

- W roku 2001/2002 zorganizowana została kampania pod hasłem „Czy śmieci to problem? – wiosenne porządki w domu i w przedszkolu”. Miała ona na celu zrozumienie konieczności ponownego wykorzystania odpadów, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan czystości środowiska poprzez uczestnictwo w akcji sprzątnięcia.
- Uczestnictwo w akcjach sprzątnięcia ziemi z FOWJM
- Zbiórki surowców wtórnych
- Przełom roku 2002/2003 upłynął pod hasłem „Jak ratować wodę?”, celem tej kampanii było zrozumienie potrzeby dbania o czystość jezior oraz ekonomicznego aspektu oszczędzania wody, jak również poznanie roli wody w przyrodzie i gospodarce człowieka.

2. Szkoły podstawowe i gimnazja.

Rok 2001/2002

- II Miejski Turniej Wiedzy Ekologicznej – I miejsce SP. Nr 4
- I Międzyszkolny Konkurs „Nasze Lasy” I miejsce SP 7

- Miejski Turniej Wiedzy Ekologicznej III, IV, V miejsce – SP7,
- Międzyszkolny Turniej Ekologiczny „Z ekologia za pan brat” II i III miejsce – SP 7;

Rok 2002/2003:

- Regionalny Konkurs o Zdrowiu I miejsce – SP 4,
- Miejski Konkurs „ Coś z niczego” zorganizowany przez FOWJM, wyróżnienie – SP 4,
- Miejski Turniej Wiedzy Ekologicznej I miejsce – SP 4,
- Konkurs FOWJM na kompozycję ekologiczną „Co każdy uczeń o śmieciach wiedzieć powinien?”,
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny – „Potęga przyrody, potęga żywiołu, potęga spokoju – woda” wyróżnienie – SP4,
- Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Ochronie Środowiska organizowany przez Zarząd Okręgu Warmińsko – Mazurskiego LOP, wyróżnienie – SP 4,
- Wojewódzki Konkurs „Wpływ człowieka na stan środowiska przyrodniczego”;

Rok 2004:

Szkoła Podstawowa Nr 4 przeprowadziła następujące konkursy:

- „Szukamy rady na odpady”,
- „Zbiórka puszek aluminiowych”,
- „Zbiórka makulatury”,
- „Wiersz lub piosenka ekologiczna,
- „Najładniejsza torba papierowa”,
- „Śmiecioludek”,
- „Ekologiczny tydzień”.

Ponadprogramowa edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska:

1. Koła ekologiczne:
  - SP 7 – 1 h tyg., 18 uczniów,
  - Koło przyrodniczo – turystyczne z elementami ochrony środowiska – 1 h tyg., 17 uczniów,
  - SP 4; Koło klas 1-4 „ Z ekologią na ty” – 1 h tyg., 15 uczniów.
2. Organizacje uczniowskie – Liga Ochrony Przyrody:
  - SP 4: Koło przyrodniczo – ekologiczne klasy IV – VI,
  - Udział w warsztatach ekologicznych prowadzonych w Biebrzańskim Parku Narodowym,
  - W klasach nauczania zintegrowanego tematyka ekologiczna jest realizowana na lekcjach środowiska, przyrody, biologii, chemii, podczas godzin wychowawczych w formie ścieżki ekologicznej.

3. Zajęcia w terenie:

- w ramach wycieczek tematycznych uczniowie korzystają ze ścieżek ekologicznych w Lesie Miejskim w Giżycku (w tym roku uczestniczyło 12 klas SP Nr 4),
- w ramach wycieczek krajoznawczych każda klasa ma obowiązek minimum raz w roku taką wycieczkę odbyć, propagowana jest edukacja z zakresu ochrony środowiska i ekologii – Zespół Szkół Nr 1 w Giżycku.

Organizowane wycieczki:

- do leśniczówki,
- do pralni ekologicznej,
- na składowisko odpadów,
- do oczyszczalni ścieków,
- do Mazurskiego Parku Krajobrazowego,
- do Muzeum Przyrody Warmii i Mazur – Olsztyn,
- do parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie,
- na Fermę Strusi,
- do Rezerwatu Żubrów.

4. Wystawy ekologiczne:

SP 7 klasy I-III

- plakaty ekologiczne,
  - postery obejmujące podejmowane działania,
  - prace plastyczne z nieużytków
- SP 7 klasy IV –VI
- plakaty na temat ochrony środowiska,
  - wystawy zielników,
  - ekspozycja prac z konkursu „Piękna Nasza Ziemia Cała”,
  - wystawa prac z konkursu „Czy znasz Mazury?”.

Konkursy:

- fotograficzny „Barwy Giżycka w moim obiektywie”,
- „Ekologiczne opakowania”,
- „Wczoraj brzydkie i niepotrzebne – dzisiaj piękne i użyteczne”.

Uczniowie giżyckich szkół biorą czynny udział w akcji sprzątania świata, którą co roku organizuje Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, w dokarmianiu zwierząt i ptaków. Zajmują się zielenią wokół szkół, zbieraniem makulatury i surowców wtórnych, pomagają przy sadzeniu lasów.

Działania oraz przedsięwzięcia edukacyjno – promocyjne dotyczące ochrony środowiska na terenie naszej gminy prowadzone są pod nadzorem Mazurskiego Centrum Edukacji Ekologicznej, które powstało przy Fundacji Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich.

Celem Centrum jest prowadzenie i wspieranie na obszarze swojego działania przedsięwzięć:

- z zakresu edukacji ekologicznej,
- pomocy finansowej i rzeczowej udzielanej na cele ekologiczne przez podmioty lokalne,
- współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego,
- prowadzenie seminariów, wykładów, konferencji,
- opracowywanie i realizacja programów promocyjno – edukacyjnych dla turystów,
- edukacja ekologiczna dorosłych,
- kampanie, happeningi, cykliczne akcje na rzecz środowiska lokalnego
- współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami,
- prowadzenie i wzbogacanie zasobów bibliotek ekologicznych,
- wydawanie biuletynu informacyjno – edukacyjnego,
- prowadzenie Pogotowia Ekologicznego,
- wsparcie merytoryczne i metodyczne dla nauczycieli w zakresie konstruowania programów dydaktycznych i ścieżek edukacyjnych,
- tworzenie sieci klubów ekologicznych,
- od roku 1991 do realizacji programów ochrony środowiska w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich przyczynia się Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich,

FOWJM prowadzi swoją działalność poprzez:

- inwestorstwo zastępcze w zakresie gospodarki wodno ściekowej gmin Regionu,
- doradztwo dla gmin Regionu w przygotowywaniu i prowadzeniu przetargów na inwestycje projektowe z dziedziny ochrony środowiska,
- wywóz odpadów stałych w regionie,
- prowadzenie komputerowego systemu informacji geograficznej dla gmin regionu, opracowania urbanistyczno – przestrzenne.

Realizacja programów z zakresu edukacji ekologicznej:

- konkursy o tematyce ekologicznej, w tym 18 Olimpiada Wiedzy Ekologicznej,
- konkursy fotograficzne i plastyczne z okazji Dnia Ziemi,
- konkurs z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska,
- konkursy organizowane przy okazji wiosennego i jesiennego sprzątnia świata.

Przeprowadzanie cyklicznych akcji na rzecz ochrony środowiska:

- Dzień Ziemi 2003,
- Światowy Dzień Ochrony Środowiska,
- Wiosenne Sprzątnięcie Warmii i Mazur,

- Jesienne Sprzątanie Świata,
- Kampania na temat rozpowszechniania opakowań papierowych,
- Propagowanie treści ekologicznych w lokalnych i regionalnych mediach.

Organizacja konferencji, seminariów, wystaw pokonkursowych, w tym:

- Organizacja seminarium nt. programów pomocowych dla Gmin w ramach Funduszy Unijnych;
- Program Eko – Zespołów;
- Seminaria, wykłady, szkolenia wspierające nauczycieli z naszego regionu „Komitet Ochrony Orłów” (szkolenie, którego celem było przekazanie dydaktyki dotyczącej prowadzenia zajęć odnośnie ptaków drapieżnych);
- Seminarium „Ochrona Środowiska a Unia Europejska (struktury ochrony środowiska w aspekcie wejścia do unii Europejskiej), które głównie było skierowane do członków samorządów ;
- Wydanie broszury informacyjnej „Środowisko ku wspólnej przyszłości” dr Janusz Jezierski;
- Szkolenia rolnicze przy udziale Powiatowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na temat „Zagospodarowanie odpadów organicznych i nawozów zwierzęcych z gospodarstw”.

III. OCHRONA POWIETRZA

1. Działania realizowane przez gminę w celu zmniejszenia emisji komunalno – bytowej

W celu zmniejszenia emisji komunalno – bytowej są podejmowane działania:

- koordynacja rozwoju poszczególnych systemów energetycznych i ich zakresów działań w pokrywaniu potrzeb cieplnych miasta w oparciu o przyjęty projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- wspomaganie likwidacji pozostałej niskiej emisji na rzecz ciepła sieciowego, gazu, energii elektrycznej lub odnawialnej,
- wspieranie stosowania źródeł ciepła odnawialnych: pomp ciepłych, wykorzystywania biomasy.

Gmina Miejska Giżycko osiągnęła znaczny postęp w likwidacji pieców i kotłowni węglowych, to poprawiło stan zanieczyszczenia atmosfery na terenie miasta.

Zakłada się przestawienie na paliwo ekologiczne większych kotłowni w mieście, jak również , że rozwój techniczny oraz przysze relacje ceno-

we paliw pozwolą zwiększyć udział energii odnawialnych , głównie słonecznej i ziemi oraz wody w jeziorach.

Przewidywana restrukturyzacja zasilania w ciepło m. Giżycka i likwidacja źródeł węglowych, w znacznym stopniu zmniejszy zanieczyszczenie powietrza produktami spalania.

Nie jest konieczne opracowywanie projektu planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Giżycko w energię elektryczną i paliwa gazowe gdyż odpowiednie zamierzenia i plany rozwojowe opracowane przez poszczególne przedsiębiorstwa energetyczne powinny zapewnić bezpieczeństwo energetyczne miasta.

IV. GOSPODARKA ODPADAMI

Szczegółowe zasady dotyczące systemu odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców oraz ich gromadzenia są określone w uchwale Nr XLVII/28/02 Rady Miejskiej w Giżycku z dnia 24 maja 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Uchwała określa:

- 1) rodzaje pojemników w jakich powinny być gromadzone odpady komunalne
- 2) zasady rozmieszczania pojemników na terenie nieruchomości,
- 3) normatywne ilości stałych odpadów komunalnych wytwarzanych przez 1 osobę,
- 4) warunki wywozu odpadów,
- 5) miejsca wywozu,
- 6) obowiązki właścicieli nieruchomości,
- 7) obowiązki firm wywozowych.

System odbioru odpadów:

Zabudowa jednorodzinna

— Odpady gromadzone są w pojemnikach o pojemności 110 dm³. Pojemniki są opróżniane w cyklach tygodniowych lub dwutygodniowych. Pojemniki są własnością właścicieli nieruchomości albo są dzierżawione od firmy wywozowej.

Zabudowa wielorodzinna

— Gromadzenie odpadów w pojemnikach o pojemności 110l, 1000l, 7000l. O ilości i sposobie rozmieszczenia pojemników decyduje Zleceniodawca.

Częstotliwość opróżniania pojemników uzależniona jest od:

- a) telefonicznych zgłoszeń zleceniodawcy, konieczności opróżnienia pojemników, usługa realizowana jest w następnym dniu od przyjęcia zlecenia,

b) w przypadku uzgodnienia ze Zleceniodawcą właściwego współczynnika nagromadzenia odpadów (Np. 0, 140 m³ /osobę . miesiąc) o momencie opróżnienia pojemników decyduje Zleceniodawca biorąc na siebie obowiązek opróżniania pojemników w terminach, które unie możliwią przepelnienie.

W mieście nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów. Odpady zmieszane z terenu miasta są składowane na składowisku odpadów w miejscowości Świdry.

Składowisko w Świdrach uruchomione zostało w 1976 roku i zmodernizowane w 1995 roku. Obiekt zajmuje powierzchnię 11, 44 ha, posiada 3 kwatery, z których aktualnie użytkowana jest pierwsza. Planowany rok zakończenia eksploatacji: 2020.

Składowisko posiada naturalne uszczelnienie niecki.

Zgodnie z decyzją Wojewody Warmińsko – Mazurskiego zobowiązano Zakład Usług Komunalnych jako eksploatującego składowisko do dostosowania obiektu do wymogów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu odpadów – w terminach i na zasadach określonych w rozporządzeniu.

Składowisko posiada Przegląd Ekologiczny dla składowiska Odpadów Komunalnych w Świdrach k. Giżycka.

Decyzją Wojewody Warmińsko – Mazurskiego zatwierdzona została instrukcja eksploatacji składowiska.

Składowisko w Świdrach jest składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Odpady są wywożone przez 2 firmy:

1. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o. w Giżycku,
2. Fundację Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich.

Obowiązujące w kraju przepisy prawne nakładają na gminy obowiązek prowadzenia na swoim terenie właściwie zorganizowanej gospodarki odpadami komunalnymi.

Obecnie utworzony został Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka odpadami z siedzibą w Giżycku, w skład którego wchodzi:

- Gmina Banie Mazurskie,
- Gmina Budry,
- Gmina Giżycko,
- Miasto Giżycko,
- Gmina Kruklanki,
- Gmina Miłki,
- Gmina Pozezdrze,
- Miasto i Gmina Ryn,
- Miasto i Gmina Węgorzewo,
- Gmina Wydmyny.

Do podstawowych zadań Związku należeć będzie wspólne planowanie i wykonywanie zadań z zakresu ochrony środowiska, a w szczególności:

- realizacja kompleksowego regionalnego programu ochrony środowiska,
- utrzymanie i rekultywacja starych wysypisk śmieci,
- wybudowanie zakładu utylizacji odpadów komunalnych oraz jego eksploatacja.

Na terenie Miasta Giżycka nie występują zamknięte i zrekwytowane wysypiska odpadów. Służby Urzędu Miejskiego oraz Straż Miejska na bieżąco prowadzą kontrolę terenu miasta pod kątem lokalizowania i likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci.

V. OCHRONA PRZYRODY

W posiadaniu Urzędu Miejskiego w Giżycku są ekspertyzy dendrologiczne dotyczące zadrzewień parkowych. Zawarta jest w nich inwentaryzacja drzewostanu oraz wskazówki na temat konieczności i rodzaju zabiegów jakie należy wykonać na przedmiotowych egzemplarzach.

Ekspertyzy dotyczące drzew zlokalizowanych na terenie zabytkowego parku i cmentarza konsultowane były z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i, który wydał zgodę na usunięcie osobników chorych, bądź zagrażających.

Pomniki przyrody na terenie naszego Miasta:

- 8 sztuk drzew zlokalizowanych na terenie miasta (rozporządzenie Wojewody Suwalskiego Nr 32/96 z dnia 26.06.1996 roku, w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień), zabiegi są przeprowadzane po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody;
- Aleja Lip – zespół starodrzewu lip drobno – szerokolistnych (uchwała Nr XV/49/95 Rady Miejskiej w Giżycku z dnia 06.07.1995 roku w sprawie uznania za pomnik przyrody „Alej Lip” w Giżycku na odcinku od ul. Kaz. Wielkiego do Szosy Obwodowej), w roku 2000 zostały przeprowadzone na przedmiotowych egzemplarzach zabiegi konserwatorskie;
- 69 drzew zlokalizowanych na terenie parków miejskich (uchwała Nr XXIV /32/2000 roku w sprawie wprowadzenia indywidualnej ochrony drzew parkowych w drodze uznania za pomniki przyrody) zabiegi przeprowadzane są w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody;
- głaz narzutowy na Placu Grunwaldzkim (zarządzenie Wojewody Suwalskiego Nr 32/96 z dnia 26.06.1996 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień);

Przy opracowywaniu niniejszego materiału bazowano na wniosku konkursowym pt. „Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Bystrym k. Giżycka” (8 edycja Konkursu Ministra Środowiska „Lider Polskiej Ekologii, Nr wniosku 81/G-M/04).

Wniosek został przygotowany przez pracownika Wydziału Techniczno – Inwestycyjnego Urzędu Miejskiego w Giżycku.